

MLADÁ FRONTA a.s.

Roztátý sen

Společnost Bidvest, dříve Nowaco, zavřela reprezentační prodejnu v Praze. Důvod: vysoký nájem a malé zisky.

BYZNYS

str. 6

Zlaté vejce

Mýtné brány jsou pokladem dálniční telematiky, říká majitel poradenské společnosti Inoxive Ondřej Zaoral.

ROZHOVOR

str. 12-13

➔ CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč ➔ CZK/USD • 25,145/-0,351 Kč ➔ PX • 941,07/+0,30 % ➔ EURO STOXX 50 • 3178,01/+0,42 % ➔ ZLATO • 1078,27\$/+0,45 %

KOMENTÁŘ: POTLESK NECHME NA JINDY / str. 14

Krátce

České banky omezují nákupy vládních bondů

Pád výnosů českých bondů do záporu krotí nákupní apetit domácích bank, loni klesl objem vládních dluhopisů v jejich majetku bezmála o šest procent. Zájem z ciziny naopak roste. **str. 4**

Rubl kvůli obavám o ekonomiku dál klesá

Zatímco ruský prezident Vladimir Putin již krizi v Rusku rétoricky ukončil, ekonomický vývoj slibuje spíše další rok v recesi. **str. 8**

Firma LG představila rolovací displej

Společnost LG prezentovala na technologickém veletrhu CES displej technologie OLED, který lze opakovaně ohýbat. **str. 9**

Polská vláda dál utahuje šrouby

Jednobarevný kabinet polské strany Právo a spravedlnost chce přeměnit veřejnoprávní televizi, rozhlas a agenturu PAP na státní společnosti přímo podléhající politické moci. **str. 10**

twitter.com/e15news

MICHAEL ROMANCOV:

Pokud jsem správně pochopil MZ, tak Mynář je odborník na každodenní práci. Důstojná pozice pro takového experta by mohla být viceprezident.

Menší díra v kase

Státní rozpočet loni skončil schodkem **62,8 miliardy korun**, původní sněmovnou schválený deficit byl 100 miliard.

UDÁLOSTI / str. 2 • NÁZORY / str. 12

Celkové příjmy

1,235 bilionu korun

vzrostly meziročně o **101** miliard korun

Z toho: výběr daní

596,7 miliardy korun

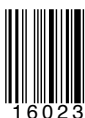
stouply meziročně o **27** miliard korun

Celkové výdaje

1,297 bilionu korun

se zvýšily meziročně o **86** miliard korun

Foto: čtk

9 771803 454307 16023

Zápisník
Zdeňka Pečeného

Jak na Nový rok

Platí-li přísloví „jak na Nový rok, tak po celý rok“, máme se na co těšit. V Číně po krátké pauze, kterou zajistilo vládou organizované nakupování akcií a série zákazů, kvůli nimž velcí investoři nemohli prodat své akcie, dál splaskává bublina. A zprávy takového typu vystraší celý finanční svět. Můžeme jen napjatě čekat, jaké další překvapení nám čínští soudruzi nachystají.

Ceny ropy se v pondělí zmátly jen na chvíli, když se obchodníci lekli rostoucího napětí na Blízkém východě. Vzápětí jim ale došlo, že Saúdská Arábie bude ropy těžit a prodávat, i kdyby čert na velbloudu jezdil. A ceny ropy šly zase o čtyři procenta dolů. Levná ropa udělá radost alespoň řidičům. Ačkoli – samozřejmě že kvůli daním, dlouhodobým kontraktům a starým zásobám – u benzinek dnes vyjde litr oproti době, kdy byla ropa třikrát dražší, jen o pět, nanejvýš o deset korun méně.

Z levné ropy se jistě neraduje Rusko. Jeho ekonomika se v minulém dekadě pod Putinovou taktovkou vzpamatovala jen díky vzestupu cen této suroviny. Aby Putin uživil sociální systém, potřeboval by cenu nad sto dolarů. Byť prezident míní, že to nejhorší už Rusko překonalo, tamní ministr hospodářství Uljukajev varoval před dlouhými roky levné ropy. Za takového stavu by skutečně bylo možné, že by Putin již nechtěl za dva roky kandidovat na prezidenta. S prázdnou pokladnou se cirkus dělá špatně.

Protagonisté dne

Bohumil VOLF

ŠÉF ČESKÉ POBOČKY BIDVESTU

Obchod s potravinami (dříve Nowaco) zavřel reprezentační prodejnu v Praze. Důvodem byl vysoký nájem a nízká ziskovost.

str. 6

Vladimir PUTIN

RUSKÝ PREZIDENT

Krizi v Rusku sice už rétoricky ukončil, ale rubl klesl na nejnižší hodnoty v historii. Analytici navíc předpovídají pokračování recese.

str. 8

Beata SZYDŁOVÁ

POLSKÁ PREMIÉRKA

Její vláda představila další návrh, který učiní z televize, rozhlasu a agentury PAP státní společnosti přímo podléhající politické moci.

str. 10

Stát hospodařil nejlépe od roku 2008

■ **Rozpočet Česka skončil loni schodkem 62,8 miliardy korun. Oproti původnímu deficitu, který schválila sněmovna, je to o 37,2 miliardy méně.**

Jana Havligerová

Ekonomika se loni vymanila z dlouhotrvající krize, což se podepsalo i na konečném účtu hospodaření vlády. Deficit státního rozpočtu je o více než 37 miliard nižší, než bylo do zákona zapsáno při jeho schvalování. Sobotkův kabinet se však podle Davida Marka, hlavního ekonoma společnosti Deloitte, na zlepšení vývoje veřejných financí zásadně nepodílel. Je to důsledek faktu, že ekonomika posílila o více než čtyři procenta a patří mezi nejrychleji rostoucí v Evropě.

Ministr financí Andrej Babiš (ANO) však výsledek považuje za osobní úspěch: „Naše předpoklady, že se dostaneme

k sedmdesátim miliardám korun, se naplnily. Bylo to dáno tím, že jsme významně zlepšili práci finanční a celní správy,“ prohlásil. Velmi dobře se také podle něj dařilo čerpat evropské dotace.

Ekonomičtí analytici ovšem úspěch připisují spíše roz-

Celkové příjmy státního rozpočtu loni stouply o 100,7 miliardy na 1,235 bilionu korun. Celkové výdaje rozpočtu meziročně stouply o 85,7 miliardy na 1,297 bilionu korun. Rezort financí pro letošek naplánoval schodek sedmdesát miliard korun. V roce 2017 by měl deficit klesnout na šedesát miliard korun a v následujícím roce na padesát miliard korun. „Jsme na počátku cesty směřující k vyrovnanému rozpočtu a snižování dluhu,“ uvedl Babiš.

Podle exministra financí a šéfa TOP 09 Miroslava Kalouska se jeho nástupci daří dosahovat tak dobrých výsledků hlavně díky rozpouštění rezerv, které vytvořily bývalé vlády. Upozornil i na to, že čerpání dotací bylo letos mimořádné, proto, že končilo programové období. „Jak je vláda schopná čerpat dotace, uvidíme v příštím roce.“ Podle Kalouska ministr financí nesplnil žádný slib týkající se lepšího výběru daní. Hlavně výše inkasa DPH neodpovídá tempu, kterým roste ekonomika. **NÁZORY str. 14**

Hospodářství
posílilo
o více než

4 %

a patří k nejrychleji
rostoucím
v Evropě.

hodnutím bývalé vlády Petra Nečase. Její úspěšná politika sice prodloužila recesi, ale dostala do rozumných mezí státní finance. „Nynější vláda může využívat plody činnosti vlády předešlé, která draze udržela na uzdě schodek,“ soudí Marek.

POVÁNOČNÍ ODPAD

Foto: čtk

POPELÁŘI V BRNĚ po svátcích odváží více komunálního i tříděného odpadu než jindy, ve spalovně se pak odpadky dále třídí a likvidují. Obyvatelé moravské metropole mohou nahlásit plný kontejner, nově také pomocí mobilní aplikace.

JAK DÁL. Novela energetického zákona by mohla vyřešit kauzu předsedkyně ERÚ Aleny Vitáskové – ta by pak v úřadu setrvala až do poloviny roku 2017, kdy jí končí funkční období.

O šéfce ERÚ Vitáskové rozhodne vláda

■ Na předsedkyni Energetického regulačního úřadu se od prvního ledna vztahuje zákon o státní službě. Nově tak o jejím služebním poměru rozhoduje vláda či pověřený ministr.

Jan Stuchlík

Osud Aleny Vitáskové v čele Energetického regulačního úřadu drží v rukou kabinet. Vláda nebo její pověřený člen bude muset rozhodnout, zda předsedkyni ERÚ zproští výkonu funkce kvůli jejímu trestnímu stíhání v kauze vedení úřadu od 1. ledna spadá.

„Návrh ministerstva vnitřní, aby o paní předsedkyni rozhodoval premiér, není šťastný. Ve vládě budu prosazovat, aby rozhodovala vláda jako celek,“ uvedl ministr průmyslu a obchodu Jan Mlá-

dek. Materiál by mělo ministerstvo vnitřní do konce týdne předložit vládě k projednání, sdělila mluvčí rezortu vnitřní Martina Němcová.

Zákon o státní službě říká, že státní zaměstnanec se zproští výkonu služby až do skončení trestního

průmyslu. Na konci roku odmítala vypsat podporu obnovitelným zdrojům za více než 42 miliard korun.

Vláda by mohla s rozhodnutím o osudu Vitáskové vyčkat na to, jak dopadne třetí čtení novely energetického zákona, který by vedení ERÚ z působnosti zákona o státní službě opět vyňal. „Poslanci se jí budou zabývat 20. ledna. Novela by celou věc vyřešila a paní předsedkyně by v úřadu setrvala až do poloviny roku 2017, kdy jí končí funkční období,“ dodává Mládek.

Vitásková podřízení zákonu o státní službě v minulosti kritizovala jako ohrožení nezávislosti ERÚ. Ministerstvo vnitřní s tímto výkladem nesouhlasí, protože ustanovení energetického úřadu, která upravují postavení předsedy ERÚ, zůstávají nedotčena. „Vláda, nebo jí pověřený člen, bude plnit pouze úkoly služebního orgánu vůči paní předsedkyni v personální oblasti. Nestává se představitelem, který by mohl dávat příkazy k výkonu služby,“ říká Němcová z ministerstva vnitřní.

NÁZORY str. 14

Vitásková podřízení zákonu o státní službě v minulosti kritizovala jako ohrožení nezávislosti Energetického regulačního úřadu.

stíhání. Vitáskové hrozí trest až devíti let vězení za zneužití pravomoci úřední osoby v případě udělení licencí pro chomutovské elektrárny patřící do holdingu Z-Group Zdeňka Zemka. Soud by měl verdikt vynést v následujících měsících.

Vitásková se dostala loni několikrát do ostrého konfliktu s ministerstvem

Úřad EU proti podvodům řeší dotace Agrofertu

Evropský úřad proti podvodům (OLAF) se začal zabývat podezřením, že firma Agrofert, jejímž majitelem je ministr financí Andrej Babiš (ANO), změnila skrytým lobbingem ve státní správě pravidla čerpání dotací ve svůj prospěch. Anonymní oznámení na možný podvod dostalo několik evropských institucí na konci loňského roku. Zapojení OLAF do případu potvrdila Evropská komise, napsal server Neovlivni.cz.

„Komise nemá jiné informace než články v tisku a anonymní stížnost, proto věc nemůže komentovat,“ stojí v písemné odpovědi komise na otázky výboru pro rozpočtovou kontrolu europarlamentu.

Andrej Babiš vše odmítá. „Je strašně zvláštní, že český server zná anonym na OLAF. Já myslím, že server slouží tomu, kdo píše ty anonymy. Je to jen

další účelovka, pokud OLAF informuje český server o anonymech,“ uvedl Babiš.

Podle oznámení se manažerovi Agrofertu povedlo ve státní správě protlačit změnu, jež firmě zajistí více peněz z evropských fondů. Klíčovým důkazem má být dopis, který v květnu zaslal místopředseda představenstva Agrofertu Petr Cingr náměstkovi ministra průmyslu Tomáši Novotnému. Ten zodpovídá za čerpání eurodotací v Operačním programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost. /čtk/

twitter.com/e15news

DAVID KLIMEŠ:

Pozor u OLAF a Agrofertu. Zpracování udání ještě není vyšetřováno. Minulý rok dostal OLAF 1417 udání a otevřel jen 234.

Krátce

Exšéf Sazky nemusí sportovcům platit

Bývalý šéf společnosti Sazka Aleš Hušák nemusí zaplatit dva miliony korun České unii sportu (dříve ČSTV) a omluvit se za poškozování dobrého jména svazu i českého sportu obecně. Rozhodl o tom Městský soud v Praze. Proti rozhodnutí soudu se lze odvolat.

Mynář neuspěl se stížností na prověrku

Kanclér Vratislav Mynář neuspěl u Nejvyššího bezpečnostního úřadu s rozkladem kvůli neudělení bezpečnostní prověrky a chce se obrátit na soud. Prezident Miloš Zeman podle informací z Hradu Mynáře až do verdiktu soudu neodvolá.

Sobotkův e-mail napadli neonacisté

Hackeri se podle všeho nabourali do e-mailu premiéra Bohuslava Sobotky (ČSSD). Úřad vlády pravost korespondence zveřejněné na extremistickém webu nepotvrdil, ale nasvědčuje jí to, že věc prověřuje policie. Na Sobotku hackeri zacílili už v prosinci, kdy se zmocnili jeho twitterového účtu.

Více E15.cz

Plavební správu povede Klára Němcová

Novou šéfkou Státní plavební správy se stala dosavadní ředitelka odboru kontroly a metodiky úřadu Klára Němcová. Ve funkci šéfa úřadu, jenž dohlíží i na pravidla na českých řekách, nahradila ředitele Václava Nováka. /čtk/ **Více E15.cz**

Čeští bankéři omezují nákupy vládních dluhopisů

■ Pád výnosů českých bondů do záporu krotí nákupní apetit českých bank, zájem z ciziny naopak roste.

Jaroslav Bukovský

Domácí banky přestávají být vděčnými konzumenty dluhopisů české vlády. Jen během loňského roku klesl objem vládních bondů v jejich majetku bezmála o šest procent, čeští bankéři tím zareagovali na pád výnosů z těchto investic. Štafetový kolík zájemců o český dluh převzali zahraniční hráči, jejich dluhové državy v Česku narostly během loňska takřka o polovinu.

„Komerční banka nakoupila v roce 2015 české státní dluhopisy za necelé čtyři miliardy korun, což je nejmenší investice do této třídy aktiv za posledních pět let,“ uvádí mluvčí banky Pavel Zúbek. Ještě v roce 2011 přitom banka nakoupila české vládní bondy za třináct miliard korun.

„Banka v současnosti využívá spíše jiné možnosti investování rezervní likvidi-

ty, například úločky u ČNB,“ říká i Tomáš Zavoral z Raiffeisenbank.

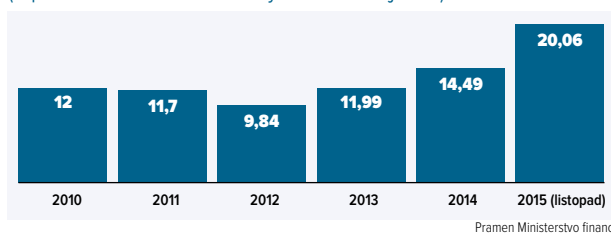
Po splatnosti dříve nakoupených bondů totiž banky svou investici často už loni neobnovily, a objem českého dluhu v jejich majetku tak klesl. Zatímco ještě koncem roku 2014 držely domácí peněžní ústavy vládní bondy za 610 miliard korun, loni koncem listopadu už to bylo podle statistik ministerstva financí o 35 miliard méně.

České banky ustupují z pozic ve prospěch zahraničních investorů. Ti ještě koncem roku 2014 vlastnili kolem čtrnácti procent dluhopisů vydaných českým státem, o rok později už to byla více než pětina. „Až

ČNB opustí svůj kurzový závazek, lze očekávat postupné posílení koruny a tím i profit pro zahraniční investory při zpětné konverzi korunových dluhopisů do eur,“ naráží na spekulativní motivy přespolních hráčů analytik poradenské společnosti Moody's Tomáš Holinka.

Přebytek peněz mezitím ukládají domácí bankéři raději u centrální banky. Vklady obchodních bank u ČNB loni vzrostly o 200 miliard, a to na historické maximum poblíž bilionu korun. Důvodem je zisk, zatímco výnos vládních bondů je mnohdy záporný, centrální banka peníze zúročí 0,05 procenta ročně.

Podíl českých vládních dluhopisů v držení zahraničními investory
(v procentech z celkově vydaného objemu)

Krátce

Místo bývalých tiskáren v Pardubicích budou byty

Projekt bytového komplexu v prostoru bývalých Východočeských tiskáren v Pardubicích získal po letech sporů s vlastníky okolních domů územní rozhodnutí. Developerská společnost R. S. Credit má platné povolení k demolici a může také začít pracovat na podkladech pro stavební povolení. V areálu tiskáren opuštěných v roce 2005 vzniknou tři domy se 101 byty a komerčními prostory.

Počet změn dodavatele energií se loni opět snížil

Dodavatele elektřiny změnilo loni 278 tisíc zákazníků, o 17 procent méně než v roce 2014, u plynu to bylo 178 tisíc odběratelů, o 11,3 procenta

Foto: profimedia.cz

méně. Nejvýznamnějším faktorem je rostoucí podíl zákazníků vázaných smlouvou na dobu určitou, typicky na dva až tři roky.

Papírna v Kozomině může začít růst příští rok

Stavba papírny v Kozomině na Mělnicku za půl miliardy korun by mohla začít na začátku příštího roku. Společnost BOR Biotechnology zatím nemá stavební povolení, projekt ale již získal souhlas s posouzením vlivů stavby na životní prostředí. /čtk/

Foto: profimedia.cz

POBOČKY I BANKOMATY. K Raiffeisenbank přejde 400 zaměstnanců Citibank i síť poboček a bankomatů.

Raiffeisenbank může převzít retail Citibank

Česká národní banka udělila Raiffeisenbank souhlas s ovládnutím části Citibank, která poskytuje v Česku služby fyzickým osobám. Transakci už dříve schválil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže. K vlastnímu převzetí dojde 29. února 2016, informoval mluvčí Raiffeisenbank Tomáš Zavoral.

„Akvizice retailové části české Citibank je plně v souladu s naší ambicí být vedou-

cí bankou v oblasti kvalitní obsluhy movitých klientů v České republice,“ uvedl generální ředitel Raiffeisenbank Igor Vida. Raiffeisenbank převzme část Citibank poskytující v Česku služby fyzickým osobám, a to včetně 400 jejich zaměstnanců. Transakce se týká také segmentu kreditních karet, poboček a bankomatů. Cenu ani další detaily dohody banky nesdělily. /čtk, jik/

Allianz získala povolení ČNB na nákup pojišťovací části Wüstenrot

Allianz pojišťovna získala povolení České národní banky na nákup pojišťovací části finanční skupiny Wüstenrot. S akvizicí vyjádřil začátkem loňského prosince souhlas i antimonopolní úřad. Allianz se tak stala vlastníkem akcií životní i neživotní pojišťovny Wüstenrot. Všechny dosavadní smlouvy klientů obou pojišťoven skupiny Wüstenrot zůstávají v platnosti. „Šlo o strategické převzetí společnosti, jejichž produkty jsou blízké těm našim a které mají i stejnou obchodní filozofii,“ uvedl předseda představenstva Allianz Jakub Strnad. Součástí transakce je také strategické partnerství mezi Allianz pojišťovnou a bankovní částí skupiny Wüstenrot, která i nadále zůstala v rukou bývalých vlastníků.

ČTÚ rozhodl více sporů, operátorům to nestačí

■ Mobilní operátoři si stěžují na pomalé vyřizování reklamací. Telekomunikační úřad se brání tím, že loni vyřešil třikrát víc sporů, než kolik nových návrhů obdržel.

Český telekomunikační úřad v loňském roce snížil počet nerozhodnutých sporů ohledně vyúčtování telekomunikačních služeb z 277 tisíc na 115 tisíc řízení, tedy na méně než polovinu. Regulátor rozhodl 162 tisíc sporů, což je třikrát víc, než kolik nových návrhů od operátorů v loňském roce obdržel. Operátoři loni uplatnili 56 tisíc návrhů.

Na pomalé vyřizování stížností na peněžitá plnění si v pondělí stěžovala O2, podle

kteří běží přes 13 tisíc řízení s jejími zákazníky déle než šest měsíců. U Vodafone se počet vlekloucích se řízení pohybuje nad deset tisíc. „Evidujeme větší množství nerozhodnutých případů ve druhé instanci, kdy se účastník sporu odvolá proti rozhodnutí,“ dodala mluvčí T-Mobilu Martina Kemrová. „Zdaleka ne všechny případy jsou nesporné, kdy

pohledávku v dané výši účastník nepopírá. Operátoři stále častěji protiprávně uplatňují smluvní pokuty a obdobná příslušenství pohledávek, u kterých ČTÚ musí zkoumat, zda na ně podnikatel má nárok. Chráníme zákazníka před situací, kdy po něm operátor bezdůvodně vymáhá plnění,“ uvedl mluvčí ČTÚ Martin Drtina. /čtk, jik/

Foto: čtk

Bankrotů firem ubylo o pětinu

V roce 2015 vyhlásilo bankrot 1001 obchodních společností, což bylo o 18 procent méně než předloni. Zároveň bylo vyhlášeno 7967 bankrotů fyzických osob podnikatelů, o čtyři procenta více než v roce 2014. Zde jde o nejnižší tempo růstu od roku 2008. „Příznivý vývoj bankrotů podnikatelských subjektů je dalším z faktorů, které poukazují na lepší se výkonnost ekonomiky,“ uvedla analytička CCB Credit Bureau Věra Kameníčková. /čtk/

Osobních bankrotů bylo o 11 procent méně

V roce 2015 bylo vyhlášeno 16 655 osobních bankrotů, o 11 procent méně než předloni. Podáno bylo 20 109 návrhů, o osm procent méně než předloni. Pozitivní trend započal v roce 2014.

Krátce

Nespolehlivých plátců DPH je už 3554

Počet nespolehlivých plátců v registru plátců daně z přidané hodnoty loni raketově stoupl o 3401 na 3554 firem. Nejčastěji jsou v registru malé podniky z Prahy z oblasti obchodu. Podle analytičky firmy Bisnode Petry Štěpánové to představuje zásadní obrát ve funkci registru, který po dvou letech od spuštění začal plnit svoji funkci.

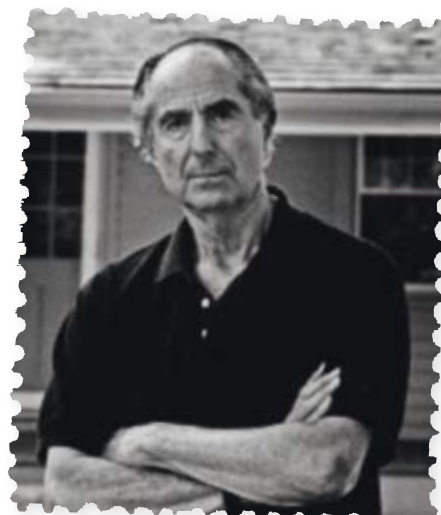
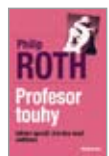
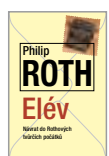
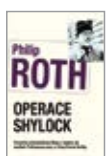
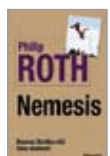
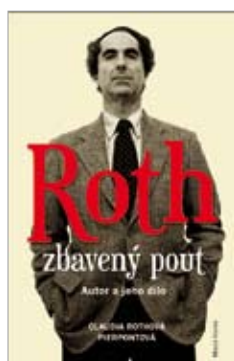
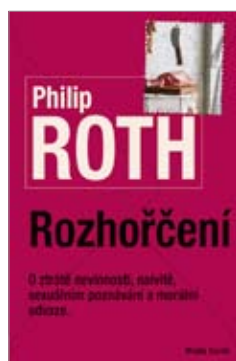
Kovolis si postaví závod

Tlaková slévárna Kovolis Hedvikov vyrábějící odlitky pro brzdové systémy, turbodmychadla a posilovače řízení hodlá v průmyslové zóně v Třemošnici na Chrudimsku postavit závod a přijmout 500 lidí. Se stavbou by podnik mohl začít ještě letos. Firma už vlastní výrobní areál v nedalekém Hedvikově, kde i nadále bude zpracovávat lehké kovy metodou lití. /čtk/

A16100005

INZERCE

MLADÁ FRONTA nakladatel knih Philipa Rotha

kniha.cz

mf
MLADÁ FRONTA

Žádejte u svého knihkupce nebo se slevou 20 % na www.kniha.cz

Sny o síti prodejen potravin Nowaco padly

■ Společnost Bidvest, dříve Nowaco, zavřela reprezentační prodejnu v Praze. Důvodem byl vysoký nájem a nízká ziskovost.

Dušan Kütnér

S velkou slávou a nadějami otevíral předloni v červnu jeden z největších obchodníků s potravinami, společnost Bidvest (dříve Nowaco) svou první firemní prodejnu

v Praze. Sen o menší síti značkových prodejen pod značkou Nowaco Market ale skončil už po roce a půl. Od ledna je obchod na Havlíčkově ulici naproti Masarykovu nádraží zavřen a v likvidaci a další neplánuje.

„Hlavními důvody uzavření prodejny jsou jednak extrémně vysoký nájem, o jehož snížení nebyl majitel ochoten diskutovat, a následně poměrně přísná účetní pravidla a interní předpisy, které jsme i v této malé prodejně dodržovali,“

řekl deníku E15 generální ředitel české pobočky nadnárodního koncernu Bidvest Bohumil Volf. „Při sečtení všech nákladů s tím souvisejících jsme dospěli k závěru, že míra vynaložené energie neodpovídá zisku, který jsme očekávali. S výší obrátu jsme byli jinak velmi spokojeni, i když tvořil jen 80 procent námi plánovaných čísel,“ dodal.

Pro reprezentační prodejnu si přitom Bidvest vybral z gastronomického hlediska pamětihodné místo. Obchod

Foto E15 Daniel Novák

totiž sídlil v prostorách, ve kterých se od poloviny třicátých let minulého století nacházelo pověstné lahůdkářství U Linků založené již v roce 1911. Lahůdkářství bylo sice v roce 1948 znárodněno, fungovalo ale až do počátku devadesátých let, kdy jej vystřídala banka.

Investice do pražské prodejny a obchodu ve svém sídle v Kralupech nad Vltavou podle dřívějších informací činily asi 30 milionů korun. Nyní Bidvest zůstane u jediné firemní prodejny

v Kralupech. Její obrát podle Volfy stoupá a letos by měla být zisková.

„Další plány na otevírání prodejen nemáme. Rozhodli jsme se tento segment podnikání upustit,“ uvedl Volf s tím, že firma se sedmimiliardovým obrátem se bude nadále věnovat svému hlavnímu byznysu, tedy výrobě a zpracování potravin a prodeji do maloobchodu a gastronomie. „Do tohoto segmentu plánujeme letos investovat více než čtvrt miliardy korun,“ dodal.

Rada ČD bude řešit opci pro Pentu

■ Investiční skupina Penta chce na jedné z nejcennějších rozvojových lokalit v Praze postavit za miliardy korun administrativně-obchodní centrum.

Dozorčí rada Českých drah se dnes znovu vrátí k jednomu z nejtvrdějších podnikových oříšků. Mimořádně se sejde kvůli jedinému tématu, a tím jsou pozemky v areálu pražského Masarykova nádraží. Na parcely má předkupní právo investiční skupi-

na Penta, která chce celou zanedbanou oblast proměnit v obchodně-administrativní centrum.

Rada už schválení prodeje pozemků Pentě několikrát odložila a výsledek jednání se nedá předvídat ani dnes. „Kloním se k tomu to

nějakým způsobem po těch letech vyřešit,“ řekl deníku E15 předseda rady Milan Feranec. Podle něj je ale třeba vyřešit ještě několik zádrhelů. Přesnější před zasedáním rady, která se sejde přímo na nádraží, být nechtěl. Prodeji jsou nakloněny dražní

odbory, které mají v radě tři zástupce. „České dráhy prodat musejí, je jen otázka kdy. Nemáme již kam ustupovat,“ uvedl šéf realitních projektů Penty v České republice Petr Palička.

Podle dřívějších informací si dráhy mohou přijít na zhruba 400 milionů korun, konečná suma se ale bude odvíjet především od podlahové plochy nových budov. Penta je přitom ochotna část platby poslat ještě před územním rozhodnutím.

Věc je ale komplikovanější. Kvůli rozvoji nádraží vznikla kdysi firma Masaryk Station Development, kde mají dráhy zhruba třetinový podíl, zbytek získala Penta. Skupina je proto přesvědčena, že v rámci MSD může stavět i bez toho, že by dráhy pozemky prodaly. Prodej by ale projekt urychlil. Není jasné, zda dráhy nechtějí z MSD vycouvat a vydělit z developerských plánů výpravní budovu. Penta ale rozhodně pro svůj takzvaný Central Business District s nádražními budovami počítá. /sin, dnv/

Foto Profimedia.cz

Čína sází na zelenou energii

■ Peking plánuje zvýšit kapacitu větrných a solárních elektráren dohromady o 21 procent. Naopak utlumí těžbu uhlí. Důvodem jsou chronické problémy se znečištěným ovzduším.

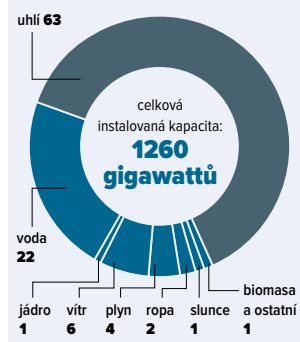
Radek Pavlovič

Jak vyplývá z oficiálního prohlášení Národní administrativy pro energetiku (NEA), letos by se měla zvýšit kapacita větrných elektráren o 20 gigawattů. V případě fotovoltaických elektráren má jít o zvýšení kapacity o 15 gigawattů.

Čína jako největší světový producent emisí očekává, že na konci roku by větrné

Zdroje čínské energetiky k 1. 1. 2014 (v %)

Pramen: eia

VÍCE A VÝŠE. Součástí expanze větrné energetiky v Číně je i tento park v provincii Če-ťiang.

parky měly mít souhrnnou kapacitu 120 gigawattů, fotovoltaické elektrárny 43 gigawattů a vodní elektrárny 320 gigawattů, uvedla NEA.

Podle dřívějších závazků by měla Čína do roku 2030 vyrábět 20 procent elektřiny z obnovitelných zdrojů. Součástí plánu je například i to,

že po dobu následujících tří let zastaví schvalování nových uhelných dolů, uvedla tisková agentura Nová Čína s odvoláním na šéfa NEA Nura Bekriho. Energetický mix země stojí v současné době především na uhlí.

Aby si země mohla dovolit dotovat projekty na obnovitelné zdroje, vláda zvýší účet

za elektřinu o 27 procent, konkrétně 0,019 juanu za kilowatthodinu, citoval Bloomberg oficiální prohlášení čínské Národní komise pro rozvoj a reformy.

V roce 2016 Čína očekává nárůst spotřeby energie. Podle informací agentury Reuters by měla země spotřebovat 5,7 bilionu kilo-

watthodin elektřiny, což je oproti loňsku zvýšení v řádu jednotek procent. Přestože země pomalu upouští od využití uhlí, v letošním roce ho spotřebuje čtyři biliony tun. Pro srovnání Spojené státy americké spotřebovaly v roce 2014 3,9 bilionu kilowatthodin elektřiny a zhruba pětina objemu uhlí.

Aplikace WeChat uniká západním rivalům

■ Zaplatit elektřinu, zjistit stav dopravy na on-line kamerách či nahlásit zločin je možné pomocí čínské aplikace WeChat. V prosinci své platební služby rozšířila do JAR.

Jan Pavec

Aplikace WeChat je obrovsky populární mezi čínskými uživateli. Používají ji stovky

milionů lidí, zejména střední třída ve velkých městech. V podnikatelských kruzích dokonce výměna uživatelských jmen začala nahrazovat předání vizitek. Právě to je důvod integrace výše zmíněných služeb do chatovací aplikace. A WeChat není zanedbatelný hráč ani z globálního hlediska – se 650 miliony aktivních uživatelů dýchá na záda oběma nejpopulárnějším aplikacím, které vlastní Facebook – Messenger a WhatsApp.

WeChat americkou konkurenci zásadně předhání v propojování své obrovské komunity s elektronickým obchodem. Před pěti lety přitom služba umožňovala pouze posílání textových zpráv podobně jako WhatsApp.

Nyní s WeChatem Číňané mohou už dva roky platit on-line, přes QR kód v kamenné prodejně nebo zaslat peníze ostatním uživatelům. Ti tak mohou s elektronickou peněženkou WeChatu platit

i v případě, že si ji nepropojili s platební kartou. WeChat vlastní společnost Tencent Holdings Limited, která loni v září předběhla internetový obchod Alibaba a stala se největší internetovou firmou v Asii.

Potenciál komunikačních aplikací chtějí využít i další velcí technologičtí hráči. „Žádná jiná technologie se v Silicon Valley neřeší tolik jako komunikační aplikace,“ řekla listu Wall Street Journal významná čínská

investorka v technologickém sektoru Jenny Leeová. Alespoň jednu používá globálně dvě a půl miliardy uživatelů.

Facebook se k propojení s internetovým obchodem dostává postupně. V Messengeru se dá od prosince objednat jízda s taxíky Uber, od minulého března ho používají oděvní značky Everlane a Zulily pro zákaznickou podporu. V prvním letošním pololetí by by mělo být možné rezervovat let u aerolinek KLM. **Více E15.cz**

Rubl kvůli obavám o ruskou ekonomiku dál klesá

■ Zatímco ruský prezident Vladimir Putin již krizi v Rusku rétoricky ukončil, ekonomický vývoj spíše slibuje další rok v recesi.

Zdeněk Pečený

Ruský rubl klesl na nejnižší hodnoty v historii. Vůči dolaru oslabil na 73,5 rublu za dolar. Analytici ruské ekonomice letos prorokují pokračování loňské recese. Předběžné údaje ukazují, že loni ruské hospodářství kleslo o 3,7 procenta.

Za propad mohou nízké ceny ropy, z jejíhož prodeje ruská ekonomika žije. Má-li být ruský státní rozpočet vyrovnaný, musí stát barel ropy kolem stovky dolarů. Vládní představitelé ve snaze uklidnit obyvatele naznačili, že se situace stabilizuje. Prezident Vladimir Putin dokonce prohlásil, že to nejhorší má již Rusko za sebou. Toto tvrzení je však v mírném rozporu s prohlášením ministra hospodářství Alexeje Uljukajeva, že se Rusko musí připravit na léta levné ropy. „Vše záleží

Foto: profimedia.cz

NOUZE. Skoro 40 procent ruských domácností si nemůže dovolit koupit dostatek jídla či oblečení. Důchody ale zatím dostávají i obyvatelé odlehklých východních regionů země.

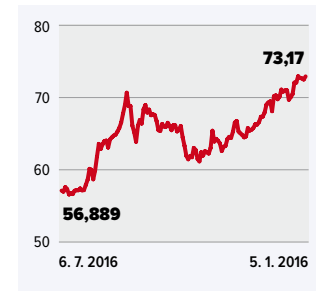
na ropě, ropě a zase ropě,“ citoval Bloomberg Olega Kuzmina, analytika moskevské pobočky Renaissance Capital. „Současná krize nemá pevné dno,“ dodal Kuzmin.

Barel ropy Brent se včera prodával za 37 dolarů. Ceny černého zlata minulý týden dál stlačilo rozhodnutí Saúdské Arábie nesnižovat produkci navzdory nízkým

cenám a oznámeným úsporným opatřením.

Že krize dopadá nejhůře na běžné Rusy, ukazují nejnovější čísla. Podle vládních údajů v listopadu klesly

Vývoj kurzu dolaru k rublu

Pramen: reuters

reálné mzdy meziročně o 9,2 procenta. Jde o první propad reálných mezd od konce devadesátých let minulého století. Podle státní agentury VtsIOM si 39 procent ruských domácností nemůže dovolit koupit dostatek jídla či oblečení.

Klesající ropa dál prohlubuje špatnou situaci rublu. Za poslední rok ruská měna oslabila o 26 procent. Ještě před rokem a půl se za jeden dolar dalo pořídit jen 34 rublů, tedy méně než polovina proti současnému stavu. V roce 1993 byl rubl dokonce silnější než americká měna, když jeden dolar stál jen 0,98 rublu.

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 5. 1. 2016

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,038
Čína	1	3,856
Dánsko	1	3,622
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,536
Japonsko	100	21,127
Kanada	1	18,042
Maďarsko	100	8,572
Norsko	1	2,819
Polsko	1	6,272
Rusko	100	34,262
Švédsko	1	2,929
Švýcarsko	1	24,909
Turecko	1	8,441
USA	1	25,145
Velká Británie	1	36,892

Akcie na pražské burze

5. 1. 2016

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	64,20	-1,08
ČEZ	424,60	-1,28
Erste Bank	768,40	1,28
Fortuna	80,00	1,27
Kofola	496,00	1,22
KB	4948,00	1,39
NWR	0,10	11,11
O2 CR	253,20	0,68
Pegas	728,00	-1,41
Philip Mor. ČR	11 997,00	0,76
PLG	207,50	-0,24
TATRY	610,00	0,00
Unipetrol	159,50	0,00
VIG	669,50	-0,07
Celkový objem (v tisících korun)	363 122,26	

Krátce

Orange a Bouygues Telecom jedná o fúzi

Francouzští operátoři Orange a Bouygues Telecom znovu jedná o spojení. Pohlcením trojky trhu Bouygues Telecom jeho lídrem Orange by vznikl kolos s více než polovičním podílem na trhu. Média spekulují o částce 10 miliard eur.

Na burzu vstoupí genetičtí inženýři Editas

Na burzu Nasdaq vstoupí první firma z oboru genetického inženýrství. Americká Editas Medicine plánuje úpis akcií v hodno-

tě 100 milionů dolarů. Mezi tím již prodala preferenční akcie za 163 milionů dolarů. Část z nich koupil Google či investiční fond Billa Gately. Editas Medicine rozvíjí nové metody zásahu do dědičné informace. [Více E15.cz](#)

Řecko znovu sníží důchody

Řecká vláda připravila návrh reformy penzijního systému, který zahrnuje další snižování důchodů. Návrh předložila mezinárodním věřitelům. Snižování penzí by se mělo týkat pouze nových důchodců, v průměru by mělo činit zhruba 15 procent. /vaj, čtk/

Investory VW vyděsil možný postih firmy

Akcie německé automobilky Volkswagen zažily jednodenní pokles o čtyři procenta, v průběhu dne ztrácely i sedm procent. Americká vláda podala v pondělí na společnost civilní žalobu, která by VW teoreticky mohla přijít až na 90 miliard dolarů, tedy pětinašobek původně odhadované částky. Skutečný postih ale bude podle minulých zkušeností zlomkem této sumy.

Federální ministerstvo spravedlnosti podalo na firmu žalobu o čtyřech bodech kvůli tomu, že instalovala do téměř 600 tisíc svých naftových vozů zařízení, které umožňovalo skrývat při testech emisí vysoce nadlimitní hodnoty oxidů dusíku. „Oznámení je připomínkou toho, že VW má stále nevyřešený problém s emisemi,“ uvedli analytici banky Goldman Sachs a zachovali vůči akciím firmy doporučení „prodat“.

Kurz akcií se tak dostal asi 20 procent pod úroveň z poloviny září, kdy skandál s emisemi vypukl. Díky prosincovému oživení je ale zhruba 30 procent nad minimem z počátku října.

Agentura Reuters dospěla k výpočtu maximální sankce tím, že nejvyšší možnou pokutu 37 500 dolarů za jeden vadný vůz vynásobila čtyřmi body žaloby a pak celkovým počtem vozů, u nichž se zjistily manipulace. Původní odhad 18 miliard dolarů počítal pouze s jedním bodem žaloby a s menším počtem vozů. Volkswagen v září přiznal, že v USA je nelegálním zařízením vybaveno

482 tisíc vozů s dvoulitrovými motory, později se ukázalo, že problém se týká dalších 85 tisíc aut s třilitrovými motory.

Podle analytiků bude skutečná pokuta mnohem nižší. Americké úřady například japonskou Toyotu zažalovaly za znečištění ovzduší počátkem století až o 58 miliard dolarů, obě strany se ale nakonec dohodly na urovnání, které firmu stálo pouhých 34 milionů dolarů. Hlubší dopad by na VW mohlo mít omezení přístupu na americký trh.

Ministerstvo zároveň nevyloučilo, že podá na Volkswagen i žalobu u trestního soudu za klamání spotřebitelů a regulačních úřadů. /čtk/

Akcie Volkswagenu ztratily za den **3,96** procenta v důsledku informace o možných nákladech na žalobu.

Foto: lg

Novinky z CES: LG ukázala rolovací displej

David Polesný

Společnost LG prezentovala na právě probíhajícímu veletrhu CES 2016 displej technologie OLED, který lze opakovaně ohýbat. To nahrává tvorbě zařízení zcela nových konstrukcí.

Technologie OLED má několik předností. Je energeticky nenáročná, nabízí perfektní kontrast a podání barev, má neomezené pozorovací úhly a dá se dělat v zahnutém provedení.

Ohýbací OLED displeje nejsou převratnou novinkou, různé prototypy vidáme na technologických výstavách už déle. Zpravidla ale měly horší rozlišení, špatné obrazové vlastnosti, omezený ohyb, nejasnou životnost a především to byly jen prototypy.

Nově předvedený displej jde dál. Osmnáctipalcový displej, který podle prvních ohlasů vypadá velice slušně, je možné zcela srolovat. Samotný výrobce však nepřišel s produktem, který

by dané vlastnosti displeje využíval. Spíše hodil návnadu, a kdo najde pro ohebný displej smysluplné využití, může s LG navázat spolupráci.

Doladění finálního vzoru určeného pro konkrétní využití ještě chvíli potrvá a LG neuvádí, kdy reálně se může jeho nový displej objevit na trhu. Také se musí vychytat některé chyby jako výskyt mrtvých bodů. Už to ale není hudba budoucnosti.

Autor je redaktorem webu Živě.cz

A161000067

INZERCE

POŘADATEL PLESU V OPEŘE

6/únor 2016

www.plesvopere.cz

Tomáš Vajda,
SECURITY MANAGER PLESU V OPEŘE
OD ROKU 2013

Polsko dál utahuje šrouby

■ Jednobarevný kabinet strany Právo a spravedlnost (PiS), který v Polsku vládne jen několik týdnů, nezadržitelně pokračuje v sérii kroků k upevnění své moci.

Marian Hronek

V Bruselu ještě ani nedozněl rozruch nad polskou novelou zákona o veřejnoprávních médiích – za týden se jí bude zabývat Evropská komise – a konzervativní vláda ve Varšavě ještě přitvrdila. Představila včera další návrh, který učí v veřejnoprávní televizi, rozhlasu a agentury PAP státní společnosti přímo podléhající politické moci. Informovala o tom včera PAP, která získala vládní návrh navazující na čerstvě schválenou novelu kritizovanou jak opozicí, tak i Bruslem.

Do chodu televize, rozhlasu a agentury PAP chtějí konzervativci mluvit skrze plánovanou Radu národních médií, jejíž členy

jmenuje Sejm, prezident a senát. Předseda rady by pak jmenoval ředitele státních médií, kteří by bděli nad náplní vysílání. Mimo jiné by média měla povinnost informovat o činnosti prezidenta či vlády.

Cílem úprav zákona je „zlepšení úrovně médií a poskytování spolehlivých, objektivních a vyvážených informací, kultivování národních tradic a vlasteneckých hodnot“. PiS se netají tím, že hodlá zatnout tipes kritice činnosti státních orgánů, již má za škodlivou.

Předseda EK Jean-Claude Juncker už uvedl, že se při jednání 13. ledna pokusí zabránit změnám vedoucím k „systematickému ohrožování vlády práva“ zabránit. Polský šéf diplomacie Witold Waszczykowski reagoval předvoláním velvyslance EU v Polsku, po němž hodlá žádat vysvětlení. „Třeba nám zástupce EU objasní, co je to za nové postupy, díky nimž je některými sdělovacími prostředky ve vztahu k Polsku realizována jakási megafovná diplomacie“, prohlásil ministr v polském rozhlasu.

PŘIŠEL POMOCI. Bývalý americký prezident Bill Clinton poprvé vystoupil na podporu kandidatury své ženy ve státě New Hampshire, kde zatím Hillary v průzkumech zaostává.

Hillary Clintonová stále vede. I díky manželovi

■ Bill Clinton vstoupil do předvolební prezidentské kampaně své ženy. Nic tím nezkalil.

Nejnadějnější demokratická uchazečka o Bílý dům Hillary Clintonová zahájila novou etapu boje o voliče. Její manžel a někdejší prezident Bill, jenž se dosud držel stranou, vstoupil před dav lidí v americkém státě New Hampshire, aby svoji manželku veřejně podpořil. Chválil její schopnosti, vyzdvihl její morální kvality a postavil se po její bok urážkám, k nimž se uchyluje zejména republikán Donald Trump.

Mít v předvolebním boji za sebou bývalého prezidenta by mělo být výhodou. V tomto případě je ovšem ve hře Clintonova proslulá sexuální aféra se stázkou Monikou Lewinskou, k níž došlo

během jeho prezidentování. Navzdory dlouhé době, která mezitím uběhla, je toto téma vděčnou municí protivníků. Bill Clinton se k ožehavému tématu postavil čelem: „Hlavní ale je, že v době, kdy jsme byli odloučeni v důsledku kolektivní zášti, nikdy nevstoupila nikam, kde by něčím neprospěla,“ řekl o své manželce.

Načasování Clintonova vstupu do záře reflektorů se dá zdůvodnit tím, že v New Hampshiru má jeho žena preference nižší než její spolustraníci a protikandidát Bernie Sanders. Přestože celonárodní průzkumy dávají bývalé ministryni zahraničí naprosto vůdčí postavení, právě v New Hampshiru se

9. února rozjedou primárky a první kolo výběru demokratického kandidáta.

Podle čerstvých průzkumů deníku The Washington Post a televizní stanice ABC News

se sázka na kajicného hříšníka Clintonové vyplatila.

Registrovaní voliči tíhnoucí k demokracii by se pro ni rozhodli v poměru 59 procent, zatímco Sanderse by upřednostnilo 28 procent z nich.

Ještě před měsícem se vermontský senátor těšil podpoře 34 procent. List dále uvádí, že Clintonové lidé důvěřují především pokud jde o její schopnost čelit terorismu. Sanders je oceňován především jako čestný a poctivý. /hrk/

Navzdory době, která už od

aféry

Lewinská uběhla, je toto téma vděčnou municí protivníků kohokoli z rodiny Clintonů.

Turci našli na pobřeží 34 těl migrantů

■ Navzdory zimnímu počasí příliv uprchlíků z Turecka na řecké ostrovy neustává. A přibývá i obětí.

Těla 34 migrantů včera našla turecká policie na dvou různých místech pobřeží Egejského moře. Mezi oběťmi údajně byly i tři děti. Jde o lidi, kteří se pokoušeli

NEPŘEŽILI. Pobřeží Ayvaliku včera vydalo těla čtyřadvaceti obětí pokusu dostat se do Řecka.

ve dvou člunech dostat na řecký ostrov Lesbos a ztroskotali.

Dvacet čtyři těl utonulých bylo objeveno na pobřeží v okrese Ayvalik, deset dalších pak jižněji v okrese Dikilia. Dvanáct lidí se v moři a na pobřeží v Ayvaliku podařilo zachránit. Podle zástupce pobřežních hlídek pátrají po případných přeživších v moři tři záchranné lodě a také vrtulník.

Podle mezinárodních organizací příliv uprchlíků z Turecka na řecké ostrovy neustává. „Denně jich je přes 2500, což se blíží prosincovému průměru,“ uvedl mluvčí Mezinárodní organizace pro migraci Joel Millman.

Řecko a Turecko na sebe vzájemně svalují odpovědnost za to, že nejsou s to pohyb běženců omezit nebo alespoň kontrolovat. /čtk/

Více E15.cz

V Teheránu a Rijádu jde i o Sýrii

■ Íránsko-saúdsko-arabský konflikt se stává komplikací diplomatického úsilí v řešení krize v Sýrii, při němž hrají obě země významnou roli.

Íránský prezident Hasan Rúhání včera kritizoval Saúdskou Arábii za přerušení vztahů s Íránem. „Saúdská Arábie nemůže ukryt svůj zločin, jakým je poprava náboženského vůdce, zrušením politických vztahů s Íránem. Nejlepším prostředkem k řešení problémů mezi státy je diplomacie a jednání. Státy mohou region ochránit před nebezpečím terorismu tím, že spolu hovoří,“ řekl Rúhání, podle nějž nelze „kritiku umlčet stínáním hlav“.

Íránskou snahu krizi mírnit má dokumentovat i distance od útoků na am-

basádu a konzulát v Saúdské Arábii z posledních dnů. Vládní mluvčí Mohammad Bákír Nobacht drancování označil za podezřelé. „Několik osob využilo nálady lidí, i když není jasné, v čím zájmu jednali,“ řekl mluvčí Mohammad Bákír Nobacht. Také ministr spravedlnosti Mostafá Púrmohammadí řekl, že akce proti saúdsko-arabským úřadům mohli naplánovat infiltrovaní agenti.

Rijádská hromadná poprava ale vyvolala kritiku i v zemích mimo region. Švýcarské ministerstvo zahraničí si včera předvolalo saúdskoarabského chargé d'affaires, aby vyjádřilo svůj nesouhlas. Britský premiér David Cameron odložil svou blízkovýchodní cestu, byť není oficiálně potvrzeno, že právě kvůli současné krizi. Jeho mluvčí jen sdělila, že Velká Británie je proti trestům smrti za jakýchkoli okol-

HLAS Z EGYPTA.
Íránská kritika Nimrovy popravy je vměšování do věcí Saúdské Arábie. Při své včerejší návštěvě Rijádu to řekl egyptský ministr zahraničí Samí Šukrí.

Foto: profimedia.cz

ností. Britský premiér měl v příštích týdnech navštívit několik zemí Perského zálivu včetně Saúdské Arábie.

Íránsko-saúdskoarabský konflikt může být osudový pro diplomatické řešení krize v Sýrii, která trápí celý svět. Obě země se účastnily minulých kol mezinárodních jednání a ta mají ještě tento

měsíc pokračovat. V Rijádu včera o Sýrii jednal zmocněnec OSN Staffan de Mistura a sešel se s diplomaty i syrskou opozicí, odtud má namířeno do Teheránu a Damašku. Pro to, aby se Írán a Saúdská Arábie mohly vrátit k jednání, se vyslovil i turecký premiér Ahmet Davutoglu. /čtk/ [Sledujte E15.cz](http://SledujteE15.cz)

Krátce

Vyšetřovatelé si předvolali Le Penovou

Předsedkyně francouzské krajní pravice Marine Le Penová byla v Paříži vyslýchána v rámci vyšetřování podvodů. Jde o nich o miliony eur, jež se mají týkat financování několika voleb parlamentní strany Národní fronta, v jejímž čele Le Penová stojí. Loni v září byla strana formálně obviněna z podílu na podvodu a zneužívání veřejných prostředků.

Americké bezpilotní reapery v Etiopii končí

USA ukončily operace bezpilotních letounů typu Reaper, jež startovaly z Etiopie na mise v Somálsku a Jemenu. Podle údajů etiopské vlády, jež o ukončení letů požádala, využívaly USA jediné letiště, a to u města Arba Minch na jihu státu. /čtk/

Informace

ze světa
globálního
byznysu každé
pondělí
již 17 let

euro
Je dobré vědět...

Mýtné brány jsou zlatým vejcem

■ Majitel poradenské společnosti Inoxive Ondřej Zaoral se s gusem zabývá problémy dopravy, především **zpoplatněním infrastruktury**. Je přitom tak trochu vizionář. Podle něho přijde doba, kdy **lidé budou platit veškeré náklady v jediné sazbě za skutečně ujetý kilometr**. V sazbě bude zahrnut kromě mýta například poplatek za znečištění. „Elektromobily nebudou platit nic, staré diesely budou platit nejvíce,“ míní Zaoral.

Jan Šindelář

ES Mýtné pro kamiony je teď hodně skloňované téma. Podívejme se ale do vzdálenější budoucnosti. Myslíte, že jednou dospějeme k čistě výkonovému zpoplatnění, tedy platbám za ujeté kilometry i u osobních aut, a zrušíme dálniční kupony a třeba i silniční daň?

Zrovna nedávno jsem si v novinách přečetl, že by se naopak silniční daň měla zavádět pro všechna vozidla. A jedním z důvodů mělo být znevýhodnění neekologických vozidel. Je stále zřejmější, že je potřeba dotáhnout ekologickou daňovou reformu, o které se tady mluví od druhé poloviny devadesátých let. A klíčovou součástí té reformy by mělo být zdanění starších vozidel a starších průmyslových technologií. Říkejme tomu třeba uhlíková daň.

ES Není neustálé brojení proti starším vozům jen lobbying výrobců a dovozců aut?

To nechci hodnotit. Ale po určitém přechodném období by se měl do ekonomiky vrátit princip, že lidé ponesou náklady svého chování. A teď se vracím k vaší předchozí otázce. Po tomto přechodném období, které nebude definováno technologicky, politicky ani finančně, spíše společensky, přijde doba, kdy se všechny tyto daně,

které mají paušální charakter, zruší, a v dopravě začne převládat financování a ovlivňování chování lidí prostřednictvím výkonových poplatků.

ES Za jak dlouho k tomu dospějeme?

Očekával bych, že se v horizontu deseti, možná patnácti let v Evropě dožijeme toho, že všechny dálniční kupony, silniční daň, ekologické známky a další paušály zaniknou a zvykneme si na to, že každý kilometr v každém dopravním modu

bude mít přesně vyúčtované náklady. A všichni jasně uvidíme, z čeho se ten náklad skládá. Tedy uvidíme nějakou sazbu, která se bude skládat z mýtného za použití infrastruktury, bude se skládat z poplatku za znečištění, který bude odvozen od ekologičnosti vozidla. Elektromobily nebudou platit nic, staré diesely budou platit nejvíce. Potom budou součástí třeba příplatky za vjezd do města, za cestu ve špičce a další. Tak, aby celková cena motivovala lidi k chování, jehož výsledkem

bude optimální využití infrastruktury, jejíž kapacita není nekonečná. Každý ponese spravedlivé náklady svého chování.

ES Je to politicky průchodné? Řada lidí může namítnout, že to sníží mobilitu lidí s nižšími příjmy.

Proto říkám, že toto není věc technologie, ta by to už dnes umožňovala. Je to spíše otázka společenská, je to součást diskuze o tom, jakým způsobem se budou financovat státy a veřejné statky obecně. Jakou roli bude hrát výkonové zpoplatnění do budoucna, to je ta nejzajímavější otázka celé mýtné diskuze. My jsme v minulých letech zorganizovali velký průzkum, kterého se zúčastnilo více než pět tisíc lidí, a zjišťovali jsme, jaký dopad by mělo výkonové zpoplatnění osobních aut na mobilitu a na ochotu lidí dojíždět za prací. Protože v České republice a obecně ve střední Evropě jasně vládne přesvědčení, že lidé

nejprve řeší, kde budou bydlet, a teprve potom řeší, kde a jak budou pracovat. Proto vidíme v Česku velké objemy dojíždění, a nejenom do velkých center, ale i po venkově.

ES Co vám vyšlo?

Průzkum ukázal, že lidé si vůbec nespojují otázku nákladů na vlastnictví vozidla s tím, že platí za infrastrukturu. Platí dálniční známku, ale většina z nich vůbec nemá představu, kolik platí za kilometr. Všichni bereme tu známku jako povinný paušál, který se musí v lednu zaplatit, nalepit a neřešit. Ukázalo se, že dlouhodobé efekty, které by ta uhlíková daň měla mít, si lidé vůbec nedokážou představit. Oni si neuvědomují, že bydlet někde jinde než pracovat znamená, že náklady na dojíždění do práce jsou součástí nákladů na bydlení. Je to otázka dlouhodobé změny chování lidí. Ten extrémní scénář, o kterém jsem mluvil, tedy že zanikne silniční daň a další a tyto prvky se přenesou do výkonového poplatku, bude muset být dosažen během překlonačního období. Během něho se budou prvky výkonového zpoplatnění v ekonomice posilovat tak, aby lidé vůbec měli možnost své chování změnit dle cílů ekologické daňové reformy. Aby na ně nedopadly ihned ve dni nula všechny dopady.

ES Není ten extrémní scénář spravedlivější než dnešní kupony, za které všichni platí stejně, ačkoli infrastrukturu využívají různě?

Máte naprostou pravdu. Na jedné straně se systém výkonového zpoplatnění považuje za extrémně liberální, na druhou stranu z našeho průzkumu vyplynulo, že největší benefity z kvalitní infrastruktury mají právě vysokopříjmové skupiny.

!! Lidé nejprve řeší, kde budou bydlet, a teprve potom řeší, kde a jak budou pracovat. Proto vidíme v Česku velké objemy dojíždění, a nejenom do velkých center, ale i po venkově.

!! Na jedné straně se systém výkonového zpoplatnění považuje za extrémně liberální, na druhou stranu z našeho průzkumu vyplynulo, že největší benefity z kvalitní infrastruktury mají právě vysokopříjmové skupiny.

E15 Pojďme k dnešku. Ministerstvo dopravy se teď zabývá trochu jinými problémy, přesněji blízkou budoucností mýtného systému. A zatím to vypadá na pokračování spolupráce s Kapschem. Je ještě vůbec možná i jiná cesta?

Do konce smlouvy s Kapschem zbývá bez několika dní rok a je naprosto nemyslitelné, že by se od ledna 2017 vybíralo mýtné jiným systémem. Doba na tyto úvahy vypršela někdy v létě 2014. I kdyby to chtěl někdo jiný, stát už to nestihne do konce roku 2016 vysoutěžit. To první tříleté období je z pohledu jakékoli změny strategie a koncepce prohraná bitva. Je ale potřeba začít hned velice aktivně pracovat na tom, co bude po roce 2019. Protože hrozí, že ministr dopravy bude v roce 2019 muset oznámit, že je tam, kde jsme my nyní, neboť nikdo nevyřešil předání systému a součinnost jeho provozovatele v kontextu strategie pro roky 2020 a dále.

E15 Hodně se skloňuje otázka technologie, jednoduše řečeno mikrovlna nebo satelit. Je to důležité?

Pro mě je technologie jenom nástrojem. Největší problém současné situace je, že se technologie stala stejně jako v roce 2005 středobodem diskuze. Mýtná technologie je cesta, nikoli cíl. Pokud se nezačne řešit velice rychle právě cíl, staneme se otroky technologie a všechny budoucí představy a cíle zůstanou stranou utlačeny nekonečnými diskuzemi o technologii. Nesmíme proto zapomínat na to, že stát má nějaké potřeby. Měl by je sepsat a zadat dodavatelům. Otázku technologie může rozsoudit jedině trh, tedy výběrové řízení. Ale stát musí na ten trh přijít a říci, co je jeho cílem.

E15 Měl by nějak využít ten stávající systém, jehož symbolem jsou mýtné brány? Jeho životnost přece zdaleka nekončí. Systém je aktivem státu a samo ministerstvo říká, že jej nemůže jen tak vyhodit.

Ondřej Zaoral (33)

Absolvent Fakulty financí a účetnictví VŠE v Praze, kde získal i doktorát v oboru měnové teorie a politiky za práci věnující se problematice elektronických peněz. Po stáži v Evropské investiční bance se na více než pět let stal členem týmu ČSOB, kde stál i u zrodu zúčtovacího systému pro české mýtné. V roce 2011 spoluzaložil technologicko-strategickou poradenskou společnost Inoxive, ve které se věnuje zejména tvorbě strategií produktů realizovaných moderními technologiemi a jejich ekonomickým aspektům. Je členem prezidia Sdružení pro dopravní telematiku, kde vede pracovní skupinu pro elektronické mýtné. V roce 2015 byl krátce členem projektového týmu ministra dopravy pro mýto.

Ani letos, ani v roce 2020. Dle mého názoru by pro stát bylo nejvhodnější v rámci „velkého výběrového řízení“ před rokem 2019 ten systém rozdělit čistě na papíře na jednotlivé bloky. Ty bloky popsat a do toho budoucího velkého výběrového řízení dát tyto bloky uchazečům k dispozici s tím, že je mohou a nemusí využít.

E15 Jaké bloky by to měly být?

Bloky by měly být definovány podle potenciálu dalšího využití. Již nyní je jasné, že největší potenciál má fyzický majetek, který je z velké míry nezávislý na použité technologii a jejich dodavatelích. Typickým příkladem jsou právě mýtné brány na dálnicích. Mají největší životnost, právně jsou součástí komunikace a nebylo jednoduché je tam postavit. Když brány dáte soutěžitelům k dispozici, může přijít zájemce s mikrovlnou a říci, já ty brány chci všechny, protože je potřebuji přímo pro výběr mýtného. Druhý soutěžitel může přijít se

satelitním systémem a třeba bude chtít jen polovinu mýtných bran, na které umístí technologii pro kontrolu neplatičů. A aby ty nabídky byly srovnatelné, budou mít uchazeči povinnost vyčíslit likvidační náklady v případě, že některé nabízené komponenty systému nevyužijí. Tím se dostaneme dle mého názoru k naprosto srovnatelným nabídkám.

E15 Nenabízí se využití těch bran i mimo mýtný systém? Samozřejmě existuje spousta dopravně-telematických aplikací, které potřebují být umístěny u silnice, mít datovou konektivitu a elektrické napájení. A to vše stát v těchto branách má, brány jsou do budoucna zlatým vejcem české dálniční telematiky. Český stát na rozdíl od Rakouska trval na tom, že na české brány bude možné zavést další technologie a budou pochozí. Jejich využití se proto přímo nabízí, aby doprava byla díky moderním technologiím ekologičtější, rychlejší, s méně nehodami a kolonami. Více E15.cz

Tvář dne

„Jsme na počátku cesty směřující k vyrovnanému rozpočtu a snižování dluhu,

řekl ministr financí
Andrej Babiš
str. 2

Foto: Euro Hynek Čibis

Komentář

Lukáš Kovanda

Potlesk nechme na jindy

Státní rozpočet pro loňský rok počítal s kulatým schodkem ve výši sto miliard korun. Nakonec se vládě podařilo srazit jej pod 63 miliard. To zní na první poslech jako dobrá zpráva. A to dokonce i po přihlédnutí k faktu, že ještě na základě příznivých listopadových údajů se dalo realisticky uvažovat o tom, že deficit nakonec skončí na 50 miliardách. Nebo možná ještě trochu níže. Vláda tedy v posledním měsíci loňského roku rozhodně nezahálela a výdaje létaly na všechny strany.

Pokud se na věc podíváme blíže, nelze dosažený schodek necelých 63 miliard korun hodnotit kladně. Ale, pravda, ani záporně. Je to zkrátka a dobře v zásadě samozřejmý důsledek makroekonomického vývoje v roce 2015. Připomeňme, že ministerstvo financí počítalo pro rok 2015 s hospodářským růstem ve výši 2,5 procenta. Takový výsledek vyhlíželo

jak ve své prognóze z července roku 2014, tak i poději v říjnové analýze. Dnes je ovšem jasné, že loňský růst byl mnohem mnohem vyšší. Přesné finální číslo sice ještě neznáme, ale lze celkem konzervativně předpokládat, že půjde o 4,4 procenta. Zhruba o tři čtvrtiny vydatnější ekonomický růst se prostě musí zřetelně projevit i ve fiskální oblasti. Bez oněch tří čtvrtin růstu navíc

Schodek je důsledkem makroekonomického vývoje v roce 2015. Nebyť rychlého růstu, skončí nad 90 miliardami korun.

by schodek skončil na úrovni přesahující 90 miliard korun. A vláda by se tak o několik miliard vešla do toho, co si sama rozpočtovala. Takže žádný velký důvod k potlesku, ale ani ke zdrcující kritice. Neutrální stav.

To ale kromě jiného poskytuje odpověď na otázku, zda ministerstvo financí opravdu loni zlepšilo své hospodaření. Odpověď je také neutrální. Nezlepšilo, ani nezhoršilo. Výsledný nižší než rozpočtovaný schodek je dán okolnostmi, které takřka

vůbec nesouvisí se samotnou efektivitou výběru daní. Zhruba jeden procentní bod z loňského hospodářského růstu má na svědomí doerpávání prostředků z evropských fondů.

Právě v tomto dočerpávání, nikoli ve vyšší efektivitě výběru daní, spatřuje klíčový zdroj loňského příznivého rozpočtového plnění i prosincový nález Nejvyššího kontrolního úřadu. Ten se zabýval zdroji přebytku státního rozpočtu v pololetí roku 2015. Prameno nasvědčuje tomu, že se ve druhé půli roku výběr daní nějak citelně zlepšil. S rezervou je tak třeba brát komentář ministerstva financí ke schodku na loňský rok, který praví, že jde o „jednoznačný efekt jak obnoveného ekonomického růstu, tak i výrazného zlepšení práce finanční a celní správy“. První část citace je pravdivá, druhá dost zavání nemístným PR úřadu z Letenské ulice.

Nadále přitom platí, že vláda mohla – a měla – být ambicióznější ve stanovování výše schodku pro rok 2016. Klidně si mohla realisticky stanovit schodek 50 miliard korun (místo odsouhlasených 70 miliard), aniž by tím tuzemská ekonomika utrpěla jakoukoli skutečnou újmu.

Autor je hlavním ekonomem společnosti Roklen

Glosa

Klid na práci

Předsedkyně ERÚ Alena Vitásková by mohla k moři jezdit častěji, utrousil při bilancování loňského roku ministr průmyslu Jan Mládek. Během její dovolené úřad na poslední chvíli vypsal podporu pro obnovitelné zdroje za více než 40 miliard korun, za což si zbytek vedení ERÚ vysloužil ministrovu pochvalu. Sám rezort průmyslu však má na krizi z konce roku svůj díl viny. Mládek to mezi řečí připustil.

S Českem se soudí několik zahraničních majitelů solárů za zavedení zvláštní daně, která výrazně změnila výchozí podmínky návratnosti investic. Mládek ale tvrdí, že díky solární dani se zabránilo nadměrné veřejné podpoře solárníků, za niž by nás mohla ztrestat Evropská komise. Jenže Česko to potřebuje mít od Bruselu černé na bílém, aby mělo v arbitrážích navrch. A komisi se do toho nějak nechce a posvěcení české podpory vážne. Díky místopředsedovi ERÚ má teď Mládek klid a čas, aby papír z bruselských úředníků vymánil.

Jan Stuchlík

Já nechci ovládnout svět. Chci jenom zastrašit svůj počítač!

Bestseller Život za životem má mladšího bratra

■ Loňská novinka Kate Atkinsonové získala v noci na úterý prestižní cenu Costa pro nejlepší román roku 2015.

Iva Přivřelová

Před třemi lety britská spisovatelka Kate Atkinsonová stvořila Uršulu Toddovou, která v podivuhodném a ceněném románu Život za životem opakovaně umírala a pak žila znovu. Pokaždé trochu jinak, se snahou vyhnout se tragédiím první poloviny 20. století. Mezi ně patřila i smrt jejího milovaného bratra Teddyho za druhé světové války. Novinka Atkinsonové, A God in Ruins (česky Bůh v troskách), která vyhrála prestižní cenu Costa Book za nejlepší román, se vrací právě k Teddymu a jeho životu, kdyby osudnou havárii svého bombardéru přežil.

Na rozdíl od Uršuly má mladší člen středostavovské britské rodiny Toddů k dispozici jen jednu verzi příběhu, vyprávěnou alespoň na přeskáčku. V některých částech ani není hlavním hrdinou on, ale jeho sympatická vnučka či sebestředná jediná dcera Violet, která otce vinou dětského traumatu nedokáže milovat.

Zatímco Život za životem čtenáře provedl hlavně emocionální historií první poloviny 20. století, jeho mladší sourozenec popisuje víc tu druhou půlku. Autorka se ale opět detailně věnuje i životu za druhé světové války, konkrétně nebezpečné každodennosti posádky bombardérů. V těchto pasážích je Atkinsonová nejsilnější a umí čtenáře skutečně strhnout.

Po válce, v níž prožil, ztratil a poznal nejvíc, čeká zlatého chlapce Teddyho až nečekaný klid. Budoucnost, v níž nevěřil, a tak na ni nebyl ani připravený, je schválně šedivější, nezábavnější, zatížená neporozuměním a osamělostí. Teddy zůstál

Foto: profimedia.cz

ÚSPĚŠNÁ I V ČESKU. Romány Kate Atkinsonové vydává nakladatelství Argo. Novinku Bůh v troskách vydá v prvním čtvrtletí letošního roku.

slušným člověkem, i tak se však stal titulním bohem v ruinách. Jeho energii spolkla válka, jeho dokonalý obraz z mládí neodolá času.

Jak idealisticky druzí viděli Teddyho, jasně vyložil Život za životem. Bůh v troskách zůstává ve stínu své knižní starší sestry, podmanivé vzrušující originalitou a čtivou dramatičností. Bohatý literární styl Atkinsonové a její soucitný pohled na lidskou existenci, civilizaci stvořenou „z tekutého písku a imaginace“,

nicméně i v této pomalejší verzi znovu poutá oči a srdce. K tomu její novinka na konci opět odhalí, že je především knihou o vyprávění příběhů, které nám pomáhají přežít.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Kate Atkinsonová:
A God in Ruins

Nakladatelství: Doubleday, 2015
Hodnocení: 70 %

Minirecenze

KNIHY

Miroslav Barta a kolektiv:
Povaha změny

(Nakladatelství:
Vyšehrad)

Záslužná i odpudivá kniha, a to v záměru i v provedení.

Známý egyptolog

Miroslav Barta, který se v posledních letech začal věnovat fenoménu kolapsu velkých civilizací, požádal dvacítku relevantních osobností různého vzdělání i zaměření, aby svým pohledem popsaly proměňující se Evropu. Samotný Barta vytvořil útočný text proti migraci, který se formálně tváří jako seriózní vědecká studie, ale je zatížen ryze hodnotícími adjektivy, které by každý školitel studentovi prvního ročníku univerzity proškrtal. Naopak mile překvapil Václav Cílek, jehož příspěvek je zcela jiný než jeho časté vystupování v televizi. A skvělý pohled na energetickou past současnosti představuje Dana Drábová vypočítávající, jak se zvýšila energetická spotřeba člověka od pravěku po současnost. Škoda že řada příspěvků je jen variací na téma Já jsem bílý muž a nikdo mi nebude sahat na moje královstvíčko!

Stanislav Šulc

DOKUMENT

Zkáza krásou

(Režie: Helena
Třeštíková, Jakub
Hejna)

Včas před premiérou Renčova hraného pohledu na dramatický osud Lídy

Baarové dorazil do kin dokument, v němž vše podstatné převypráví sama prvorepubliková hvězda. Vzpomíná po mnoha letech, s emocemi i odstupem, s dikcí osmdesátileté paní, které je občas špatně rozumět, s upřímností herečky před kamerou. Její slova, povídání z roku 1995 a četné výňatky z jejích autobiografií doplňuje mnoho archivních záběrů. Ty zkušená dokumentaristka Helena Třeštíková a její střiháč (a autor životopisného dokumentu Divadlo Svoboda) Jakub Hejna využili nejen k ukázkám doby a díla, ale i jako ilustrace pocitů, někdy až směšně přímočaré. V tragédii se ožívá i fraška a melodrama, což se jen hodí k nejednoznačnému portrétu zhýčkané, sebestředné, naivní krásky, kterou semlely dějiny 20. století.

Iva Přivřelová

Foto dne

Foto: Reuters

LEDOVÁ PODÍVÁNÁ. Mezinárodní festival ledu a sněhu ve městě Charbin, správním středisku čínské provincie Chej-lung-ťiang, nabízí fantastní pohledy na barevně nasvícené ledové sochy.

Vědci zjistili, že...

...zrcadla vedou ke zdravější stravě

■ Zabránit nadměrné konzumaci nezdravých jídel a zlepšit chuť stravy. To slibuje prostá úprava jídel.

Trik, s nímž přišli psychologové z University of Central Florida je prostý: stačí do míst, kde se jí, umístit zrcadla. Výzkum ukázal, že strážník při pohledu na sebe při požívání nezdravého jídla získává dojem, že jídlo není tak chutné, jak by mu připadalo bez zrcadel. Díky tomu nejenže sní méně, ale také má tendenci vybírat si zdravější stravu.

„Pohled do zrcadla při konzumaci umožní člověku a jeho podvědomí objektivně

zhodnotit sám sebe stejně, jako když hodnotí jiné lidi při jídle,“ uvedl v časopise

Foto: profimedia.cz

ZPĚTNÁ VAZBA. Pokud člověk vidí sám sebe při jídle, intenzivněji si uvědomí, že jí něco nezdravého.

Journal of the Association for Consumer Research vedoucí výzkumu Ata Jami. Zdůraznil přitom právě aspekt zpřístupnění „pohledu třetí osoby na sebe sama“. Podle Jamiho přítomnost zrcadel nutí jedince k mnohem kritičtějšímu posouzení sebe a pokrmu se stravovacími standardy. Strážník si v okamžiku, kdy jí něco nezdravého, tuto skutečnost silněji uvědomí. To mu vzápětí navodí „nepříjemný pocit“, že „selhal“ nebo přímo „zhřešil“.

Právě tento intenzivní pocit pak podle vědců vede ke snížení chuťových

požitků a vjemů či rovnou ke změně jídelníčku, respektive k volbě zdravější varianty pokrmu. Už jen prostá skutečnost, že si tak jedinec podvědomě vybere něco zdravějšího, pomáhá v boji proti obezitě.

Jami se svým týmem se k tomuto zjištění dopracoval pokusy za účasti dvou stovek studentů, kterým postupně předkládal ovocný salát a čokoládový dort. Ti, kteří si zvolili čokoládový dort v místnosti se zrcadlem, téměř shodně tvrdili, že jim méně chutnal – anebo rovnou přiznali, že je mnohem více lákal ovocný salát. /msc/